

(67)

R E L I G I O
CURIENSIMUM,
HODIERTNA EVANGELICO-LUTHERANA,
ejusque introducta
Historia
DISSERTATIONE PRIORI
exposita.
Quo ipso simul Intimatore ad
ACTUM ORATORIO-VALE-
DICTORIUM,
in
Illustri Curiano
d. XIII. April. 1687, mox à Sacris Matutinis habendum,
Inclutæ Urbis nostræ Proceres
invitat
M. JO. CHRISTOPHORUS LAYRIZ,
Gynn. Patrii Rector.

Litteris Minzelianis.

Ecclesiasticis Voluto nuper pristino RELIGIONIS CURIENSIMUM
 & spississima errorum caligine, quâ Papali fraude fasci-
 nati nostri, publicè detectâ, ad illa nunc ordo nos vocat
 tempora, quæ exortam Evangelii lucem mature admodum in no-
 stris quoq; fulgere viderunt oris. Vix enim B. Megalandri LUTHE-
 RI ministerio perpurgandæ à superstitionibus impiisque opini-
 onibus Religioni Christianæ manus erant admotæ, sumta Anno
 1517. occasione, ab Indulgenciarum nundinationis oppugnatione,
 cùm diuini Numinis benignitate Curia quoque nostra, cælestis
 hujus jubaris corrusco splendore, illustraretur. Sedebat tunc tem-
 poris ad clavum Ecclesiæ nostræ Nayarcha summus WIGAN-
 DUS de REDWIZ, Episcopus Bambergensis, cuius Diœcesi, qvod su-
 pra iam dictum, Curia quoq; erat innexa. Specialiorem autem ejus
 in munere Plebani curâ A.C. 1515 agebat ipse FRIEDERICUS Junior,
 Marchio Brandenburgicus, FRIEDERICI hujus nominis IV, Mar-
 chionis Brandenburgici, Prioris Lineæ Franconicæ pariter & Duca-
 lis Prussicæ, hodie emortuæ, Conditoris gloriosissimi Filius ordi-
 ne quintus, qui, cùm animum, relicto ordine Seculari, ad Ecclesia-
 sticum primùm appelleret, Præpositusque Onoldinus & Wilz-
 burgensis esset constitutus, brevi post Canonicus evasit Mogun-
 tinus, & ad altiora identidem asurgens, Præposituram Canoni-
 corum Würzburgensium quoque consecutus est. Quibus Officiis
 splendidius sustinendis, cùm ex more Clericorum alia quoque mi-
 nora munera, redditibus tamen satis commendata, attribuerentur,
 Parochiam Curiensium etiam suscepisse legitur, quæ ordinariè fere
 illo tempore à Canonicis Bambergensibus administrabatur, quod
 largo admodum salario administrationis laborem compensaret.
 Hic Plebanus Illustrissimus, quamquam ad tenorem Registri sive Di-
 rectorii rerum agendarū Parochialis olim Ecclesiæ S. Laurentii, quod M. Joh.
 LINTHNER itidē Plebani vicari' s. vicegerens ad A. 1479. conscripsit,
 & ex tantâ antiquitate hodie adhuc in scriniis Superintenduræ no-
 stræ superest, aliquoties in persona officio suo fungi deberet, cùm
 tamen ipse ejus munera, in quantum quidem Acta loquuntur, obi-
 issé

isſe haud legatur, aliquot successivè sibi elegit Vicarios, *Pancratium*
 scilicet *NEUDECKERUM*, cui, cùm 1517. Fer. secunda Pentecosta-
 li diem suum clauderet, suffectus *M. Jo. HOLLER*, qvem ejusdem
FRIDERICUS Clauſpicus 1524. excepit *M. Casparus LOEHNERS*. Hic
 ipſe Löhnerus, non sine insigni encomio urbi nostræ ne cogitan-
 dus quidem, cùm dubio procul ex Lutheri scriptis, aut vivâ fortè
 etiam voce, edoctus esset, quām pessimè Evangelii doctrinam ab-
 omninationibus suis corruperint Papicola & defœdârint, animo
 jamdum conceptam puriorem & repurgatam fidem, publice etiam
 est professus, & pro suggestu intrepidè nostros Majores eam edo-
 cuit, errores Pontificios liberè taxavit, & Monachorum ordines
 ac studia, ceteraque humani cerebelli impia phantasmata, firmiter
 confudit & reprobavit. Nec in vanum ejus cecidere sermones,
 quin potius, ut sitibunda solis æstu terra imbreu haurit avidissi-
 mè, sic nostrorum mentes, non sine insigni voluptate, purius DEI
 verbum excepere promissime, & Principi gloriae pectoris sui
 portas jugiter aperuerunt, id etiam dantes operam, ut superstitionis
 Papistici ritus paulatim abolerentur.

Et sane hic pro mature satis agnitiæ à nostris veritatis testi-
 monio non omittenda est illa Confessio, qvam *Martinus HELFE-*
RUS Ludi Curiensis circa A. 1517. Moderator, sub Marchione *A-*
SIMIRO, coram Urbis Præfecto *Gvilielmo GRUNERO* edidit, qua-
 se primum in his partibus exticisse testatus, qui Papatui renuncia-
 ret; Circa illud ipsum enim jam factam esse tempus, evincit, qvod
 primis statim annis, qvibus Lutherus contra Papatum scripsit, reli-
 cto munere Scholastico Wittebergam concesserit, ibique aliquot
 per annos Clarissimorum virorum judiciis confirmatus in eâ Do-
 ctrinâ, qvam semel profesus, tandem redierit & Pastor invicinis
 locis, Losavo & Selbizio, factus eam fideliter propagaverit, ut insi-
 gni ejus encomio hoc σύνχρονο ferè ejus *M. Jo. STREITBER-*
GERUS in Oratione 1548, 18. Martii, cū Gubernatio Scholastica hu-
 jus locie ei mandaretur, habitâ, id adduxit, ex qvo Widemannus ad
 A. 1515. repetiisse nobis videtur.

Non autem tuūt inultum tentatum hoc regni sui excidium ipse
 Satanas, sed, quā est vafricie hostis immanissimus, tum publicā vi,
 tum dolis clandestinis rem aggressus, gliscentem sub Papalium su-
 perstitionum favillis, Evangelii scintillam, extingvere rursus, &
 velut in herba opprimere, omnibus annis est viribus. Primò
 quidem publicā abusus auctoritate nominati suprà Episcopi Bam-
 bergensis **WIGANDI**, qui, cùm res ad ipsum, canquam supremum
 Judicem Ecclesiasticum, deferretur, antè omnia D. Michaëlis Tem-
 plo eum pepulit, & **Wolfgango THECHO**, sacrificulo Pontificio,
 rursus locum dare jussit, & pòst, cum Löhnerus in Templum Fran-
 cisci concederet, ibique per singulas septimanas verbum DEI sal-
 vificum mirā Spiritus parrhisia publicè doceret, & cives passim,
 imò & aliquot è rasâ Monachorum turbâ fratres, ad fidem Christi
 adduceret, repetitò interdicto cum Urbe plenariò ejecit A. 1525.

In cerca tamen viva vis Divini seminis, in corda fidelium sparsi,
 emortua penitus haut jacuit, sed indies in herbam exire cepit læti-
 us, dum cives, publicā voce destituti, scrutando scripturas, erudi-
 endo & consolando se invicem in Spiritu, à pontificiis dolis & te-
 chnis identidem abhorruére magis. Aliam igitur Satan, qui interi-
 tum regni sui hoc pacto imminere prævidebat, consiliū injit viam,
 & qvos publica impietatis effigie decipere amplius non poterat,
 fucatæ pietatis, compositæq; sanctitatis larvâ, improbisimi cu-
 jusdam impostoris fraude est aggressus.

Scilicet A. 1524. in hanc nostram Civitatem se contulerat **Nico-
 laus STORCH**, Zwickaviæ ortus, eo quidem titulo, ut opificii sui, erat
 enim pannifex, professioni invigilaret, cui etiam apud Dn. **Si-
 monem Klingerum**, Consulem tunc temporis & pannificem Curiensem
 aliquamdiu dedit operam, reipsa verò, ut Diabolo in suppressio-
 na Evangelii luce utiles ferret suppetias, & virus suum, sub sordido
 hoc palliolo, eò tutius disseminaret. Triennio jam ante Fanaticus
 ille venenum illud pestiferum à **Thoma MÜNZERO**, famoso istius
 temporis seditiosorum Rusticorum excitatore & flabello, Zwicka-
 viensem ad D. Chatarinam per biennium Concionatore, **SCHMI-
 DIO**

DIO quidem in Chronico Zwickaviensi ad A. 1529. p. 283. teste, insuxerat; aut, in quam sententiam **WIDEMANNUS** noster magis inclinat, ipse potius, tanti mali fax & tuba, Münzero eam insaniam unā persuaserat, summopere solitus, qui alios malo isthoc simul inficeret. Summa Doctrinæ his continebatur capitibus: **Pontificem ejusque adhærentes, Monachos & sacrificulos veram non habere Ecclesiam,** alio cultūs genere placandum esse Deum ipsique inserviendum, omnium primò manifesta flagitia esse fugienda, corpus castigandum & macerandum jejuniis ac vestitu simplici, vultum ad austeritatem componendum, à DEO singulare signa, illuminationes quoque ac apparitiones esse postulandas, si non è vestigio peccatis deferat, graviter quoque cum ipso ex postulandum, & quæ alia perversi ejus animi erant deliria, ex Münzeri ore **SLEIDANO** ad initium L. V. Comment. de Statu Relig. distinctius commemorata. Cum primis Magistratui Civili diras injiciebat manus, illum loco depellendū, & impiis interfectis Principibus, novos ejus constituendos, svaudebat, quos inter primo se locatum iri loco palam edicbat, quem Angelus Gabriel convencum, Throno suo insessurum jamdum professus sit &c. Insanus hic Storchius, postquam Lutherò in Pathmo suo Wartburg delitescente, 1521. Wittebergam abiisset, ibi quoque clanculum discipulos quæsivit & invenit, sympathetæ cum primis sui **Merci S. T. ü BNERI** operâ abulūs, qui amicitiâ, quæ ipsi cum **Philippo Melanchtonem** intercedebat, fretus, ipsius Lutheri, ad comprehendendos varios motus Wittebergam reversi, conspectum subire, eique duriter satis respondere, nullus est veritus, donec tandem, qui Lutheri præsentiam sufferre non poterat, nebulæ instar solis jubare discussæ, Wittebergam reliquit & evanuit: Et sane Enthusiastam hunc Storchium ipsi **CAROLOSTADIO** & Iconoclasti ejus fidelem navasse operam, ipsa B. Lutheri aperte loquuntur scripta.

Tantum itaque, & tam ferreum obicem cursu Evangelii hic Curiæ quoque ponere sedulò annis Satanæ, perque hunc Storchium multorum dementavit mentes, dum non tantum ejus in opificio consortes, pannificum ministri, quorum maximus in Urbe hærebat tunc numerus, sed etiam monachi aliquor, & alii cives, præstigiis & necromanticâ arte editis variis miraculis commoti,

in ejus, tanquam divini cujusdam Magistri, verba jurare, illi cum primis, quos ad *SALVATORIS* nostri exemplum, XII. sibi elegerat Apostolos, nulli vererentur, utilitatis quoque inter alia ducti argumento, quod optimas non raro cupedias, vina etiam nobilissima, Dæmonis ope, civibus in re lauatoris constitutis, è verbis, mensis etiam & cellis abrepta, suis apponerebat sodalibus, in opinionem adductis, quasi perpetuus ejus apparitor Angelus Gabriel, hæc talia ipsi, tanquam novo Eliæ, deferret. Tandem libera-
ta qvidem Urbs hac peste, dum acri conflctat⁹ morbo, in quo multas in Deum evomuit blasphemias, ille rebus suis diffidere incipiens, per posticum clām elapsus, nec multum post Monachii, Wiedmanno asserente in *Xenodochio*, vel, ut Schmidius habet p. 248
in diversorio aliquo publico, miserabili & ignoto habitu, ad plures abiit. Non tamen omne cum coextinctum penitus virus, sed quidam *Johannes LEW*, Monachus olim nostras, qui non ita pridem è claustro suo aufugerat, sub dio & in aprico campo, magnō populi concursu, haut procul à S. Sepulchri facello, quāitur ad sylvulam Enchelberg/ Evangelium Matthæi V. a vers. 1. usque 12.
Vespera Cathedræ Pauli, & subsequenti Dominicâ 1525. publicè, more Fanaticorum explicuit, & urbe ob seditionis metum cœctus, prolixâ ad Curianos fideles scriptâ Epistolâ, quam integrum Wiedmannus ad dictum annum exhibet, fidem suam plenius confirmavit, ut impiis adeò his ductoribus parum abfuerit, quin multi ex nostris rebellantium rusticorum turbæ accesserint, invitatis cum primis turbatoribus, ad vicinam Urbem Plaviam congregatis. Sed sedula Magistratus cura, & aliquot ingenuiorum Concionatorum, cum primis Löhneri nostri, dehortationes gravissimum hoc scelus abesse integritate sua adhuc jussérunt, & ita Urbi sibi salutem adseruerunt.

Accessit huic malo aliud, idque vix levius, publicus scilicet, qui tunc invaluit, Scholarum contemnitus, & Curianæ quoque, paulò ante satis floridæ, neglectus, ab ipso interitu parum distans. Cum enim rudis plebecula Lutheri scriptis esset edoceta, sacrificu-

Ios & literis tinetos præcipue in causa esse, qvòd tanti in Religiōnem invecti sint errores, illi in extremorum alterum prolapsi, hos, tanquam salutis suæ hostes, publico proscripterunt odio, qvòd egregia aliquot nostratum etiam ingenia ita fuerunt deterrita, ut relictis Studiis, Academiâ quoqve jam regressa, aut civili, aut privatæ vitæ animum applicuerint, qvæ inter recensentur *Jo. RIEBSTEIN*, promotus Baccalaureus, Græcè & Latinè insigniter doctus, qui consensis ab imo Scholæ munera dignitatibus omnibus, ordine isthoc relicto, Senator & Consul factus, & A. 1529. obiit. *Vitus GODIZERUS*, itidem SS. Theol. Lipsiæ creat⁹ Baccaulaureus, bis jam ad sacrificandum initatus, relictis literis ad pannificium abiit. *Sebastian. POELMANN*, Michael HEDLERUS, quorum posterior nullā Gradus Magisterii, quem Wittebergæ inter nostros primus consecutus, habita cura, Culmbaci œconomiae intendit, Senator tandem ilius loci factus. Hæc itaqve & alia exempla juniorum adeò dejecerant animos, ut qui præclaros per naturā in studiis facere possent profect⁹, omnia alia, vilissima etiam opificia, Scholis & eruditioni præferrent, qvòd ipso quantum Evangelii decesserit promotioni, nemo non videt, qui non planè nihil videt.

Et hic rerum ipsiusque Religionis erat status ad Annum ferè usque 29. Seculi XVI. Qvamquam enim, quod ex superioribus repetere supervacaneum fore duco, intimo cordis affectu divinam illam lucem quoqve excepérunt Curiani, orantes, procul dubio, inter alios Marchionatus subditos Serenissimos Principes suos, *CASIMIRUM & GEORGIUM* multis devotissimis precibus, ut sincera illa religio sibi publicè concederetur; Qvamquam in solenni illo Conventu Provinciali, quem 1524. die Lunæ post Mattheiæ, *CULMBACI CASIMIRUS* habuit, ut Procerum vota defuscepta Religionis mutatione colligeret, Curianos quoqve illis interfuisse, qui contra Prælatos asserebant, se in agnitiā semel veritate firmiter persisturos, credibile admodum sit; Imò quamquam & nostros cauſos libertate firmiter confidamus, qvā Decreto Provinciali O-

NOL-

NOLDI 1526. tum Principum, tum Statuum consensu conclusum:
 In superiori atque inferiori Burggrafiatus Norici Principatibus pastores & concionatores im posterum universos sacrosanctum Evangelium Dei & verbum sincerè & sine corruptela praedicare: illos autem, qui Sacra menta à Christo instituta impugnant, veram & realem corporis & sanguinis Christi in sacra Eucharistia præsentiam negant, nullum locum habere, sed in perpetuum exesse debere; quod mandatum in repetito 1528. Conventu Onoldiano, post CASIMIRI A. 1527. obitum, severius injunctum, decretaque à D. GEORGIO in Synodo Sivobacensi eodem anno habitâ, Visitatione Ecclesiastica, & XVII. Doctrinæ purioris conscriptis Articulis uberiori manutum, ut singula hæc accuratisimè diduxerunt B. Dn. à LILIEN in D. GEORGIO, & Excell. RENTSCHIUS in Jubilæo Burggrafiatus Norici; vix tamen liberum ab omni contradictione ante A. 1529. Evangelii possederunt exercitium, partim, quod nimis attentum Bambergensis in illos gereret oculum, partim, quod FRIEDERICUS Marchio, CASIMIRI & GEORGII Pater, Plassenburgi tunc commoratus, Pontificiæ adhuc tenaciter adhæreret religioni, & quamquam Filiis regiminis curam reliquisset, ipse CASIMIRIUS tamen natu major, sub initium duriorem se introductæ Religioni exhiberet, incertum an proprio ingenio, an in Patrem studio; partim etiam, quod ipsa Urbs multo Clero reserta, qui, quantum in ipso erat, contra nitebatur pro viribus.

Anno autem 1529. & quinto quidem Septembris die, qui tunc XV. post Trinitatis erat Dominica, felicissimum Curiæ illuxit sidus, quod in plenarium Evangelicæ lucis usum eam introduxit. Hoc enim candido notando lapillo die Missa, seu Administratio Cœnæ Germanicè haberet ad D. Michaëlem primū cepta est, Conclaves Evangelicæ liberè de sacra insonuere perculâ, & Episcopus Bambergensis jure suo Episcopali cesvit, illudque Serenissimo Marchioni GEORGIO reliquit, aliis invicem ab hoc ipsi repositis contentus. Restitutus etiam eo ipso anno in officium LOEHNERUS & Agenda Ecclesiastica, seu Librum, quo ritus sacri, ex usu Ecclesie nostræ comprehensi, procul dubio ad eorum tenorem, quæ in laudata supra Synodo

do Svobacensi, primò à D. Andrea OSIANDRÒ, ad D. Laurentii Noribergæ tunc Concionatore, qui Syncedo intererat, breviter delineata, à reliquis Theologis dein aucta & emendata fuerunt, Curiæ nostræ ab illo fuit conscripta.

Hinc Monachi alii ad Lutheranorum transire castra, ut Thomas MOTHEL, Erhardus Döbs; alii, relicto pristino claustro, alia quæsivere vitæ sustentacula; aliis annis jam & ætate gravibus de victu & amictu ad dies vitæ prospectum est, & pristina concessa in cœnobii possessio, usque dum post mortem illorum, Gloriosissimi ALBERTI junioris Magnificentia, Bonis Muis gratissimo cessit habitaculo.

Sic tandem halcyonis sua Curiæ invenisse videbatur Evangelium. Verum, quod SENECA prudenter suggesit: noli huic tranquillitati confidere, momento mare vertitur; Eodem die, ubi luserunt navigia, sorbentur; hoc & Löhnero nostro, fideli verbi divini Parastatæ, ecclisimè quis acclamasset. Dum enim officio suo sedulus invigilat, & opus Domini strenue utget, ultimas in illum pariter & fidum munericis socium, Nicolaum MEDLERUM, qui unâ cum publico Ludo literario sacram quoque administrabat cathedram, evomuit iras, dum in aliquot veritatis hostium odium occultum utrique incurre, cum primis Capitanei tunc Curiensis, Doctoris Christophori de BEULVVIZ, qui omnes captabat occasiones, queis officio utrosque moveret, adeò quidem, ut illi etiam indignitate persecutionis moti, ad Lutherum literas dederint, consiliumque ejus in tantâ rerum suatum angustias expetierint, quibus Lutherus de dato 7. Junii 1531. insigni solatio plenas responsorias reposuit, Widemann ad d. A. adductas, & nobis ex eo hic quoque repetendas:

MARTINUS LUTHERUS

Venerabilibus in CHRISTO Fratribus, CASPARIO LOEHNERO,
Ministro verbi, & NICOLAO MEDLER, Ludimagistro, Curiane
Civitatis fidelibus:

Gratiam & pacem in Christo.

Legi vestras literas, Optimi Fratres, in quibus consilium meum petitis: an concedendum sit hostibus illis vulnus Evangelii apud Nos? Ego vero arbitror, nullo modo cedendum Vobis esse; ne veluti mercenarii deseratis oyes. Pergite itaque in officio suscepto, &

ab Ecclesia Vestra approbato, ferentes omnia, quæ ferre oportet;
 Donec vel vi vos ejicient, vel mandato proscibant Principis. Alioquin furori Satanæ non est cedendum. Non soli estis, qui talia patimini. Est omnium nostrum persecutio, scilicet domestica, & à nostris fratribus (nomine) sub optimis Principibus. Sed quia ab externa persecutione liberi sumus, & Evangelium absque persecutione esse & crescere non potest, ferenda est saltem ista domestica. Es sis ill und muß doch gelitten seyn/ sive intus, sive foris. Fortes igitur restote, & tollite hanc crucem post Christum, & invictis requiem animabus vestris. Ipse Deus, Dux & consolator noster servet & soletur Vos Spiritu suo Principaliter, Amen. Wittebergæ d. 7. Junii A. 1531.

Sic nostris Lutherus; cuius consilium & animosè secuti. Nihilominus & hic quoq; DEUS onticis ex causis indulxit Satanæ, ut voti fieret compos, per quæ manus dicti Capitanei, utroque die Margaretha, multò adhuc die, exurbe ejiceret, nil motus Löhneri Conjugis precibus, puerperæ recentis tum jure gaudentis. Causa proscriptionis interserebatur, quod aoriter nimis in Pontificios invecti, & serenissimo varios conciliari enteo ipso hostes ac gravia satis pericula. Re ipsâ apertum aversabantur animum, in nobilium etiam avaritiam, fœnus, Venerem & rapacitatem graviter invectum. LOEHNERS post Oelsnitium, Naumburgum & tandem Nordlingam se contulit, ibique relicto Filio celebris nominis Theologo, Iosua LOEHNERO, Concionatore Autico Altenburgensi-Saxonico, decessit. MEDLERIUS Wittebergam ad Lutherum abiens primò Magisterii, dein Doctoratus gradum assumit, & Naumburgi pariter & Brunswigæ docuit, perpetuò patriæ suæ gratissimus memor, ut alibi dicetur.

Ipsam autem injuriam, illis exhibitam, quam DEUS vi verbi sui sibi illatam tulit, severè quoque ultus, adeò quidem, ut tarditatem paenæ supplicii gravitate compensasse suo comparuerit loco.

Abrumpendum enim hic, & quod intimationis titulum obtinuit, suum nunc tueatur nomen, necessum est. Scilicet ad proximum Mercurii diem ab ipsis Sacris finitis, Vale dicent Musis nostris bini haecenus illatum Alumni & Cultores, Ornatisimi pariter & Docti, qui ne præter ordinem id facerent, in Orchestra Oratorii nostri prius denuò se sistere, & ultima nobis verba dare constituerunt.

Prior

ADAMUS NICOLAUS MEYERUS, Curiensis,

*Viri Reverendi Plurimum ac Praeclarissimi, Dn. NICOLAUS MEYERI,
Pastoris Xenodochialis hujus loci meritissimi Filius natu major, Dux hactenus
Gymnasii nostri, selecto è Statu Imperii nostri publico dicendi argumento
quæstionem proponet: Utrum Gallo, urgenti nunc pacem eternam, pre-
fenti rerum statu, illa, cum tranquilla omnium violenter acquisitorum posses-
sione, sit concedenda? qvam affirmativè decidet, asserens: iniquam etiam
pacem bello esse anteferendam.*

SAMUEL HEIFFELIUS, Plavia Variscus,

*Viri Maximè Reverendi ac Excellentissimi, Dn. JO. HEIFFELII,
Superintendentis apud Plavienses longè gravissimi, Patroni nostri colendissimi,
Filius natu medius, idem reassumet Thema, & tota re per circumstantias
solerter excussa, Negativam Conclusionem tutabitur, ostensurus: iniquam
hanc pacem justo bello non esse preferendam. Moderationem tamen eam
Dissimilariæ suæ simul adferet, ut, si Gallus initio semel armistitio velit sta-
re Imperatorem illud sanctissimè observare, nec dubio & anticipi belli,
eig, gemino, Germaniam nostram implicare debere credat. Qualite pero-
rata publicam Valedictionem Carmine Heroico Latino idem quoque sub-
junget.*

Hæc ultima obsequii illorum, Legibus nostris sanctè identidem ha-
biti est nota, ut ea propter utrosque non possumus non tantùm bona pace
dimittere, sed omnibus & singulis de meliori commendare. Quam-
diu enim nobiscum commorati, qvod prior quidem à teneris, posterior
per binos cum dimidio, & qvod excurrit, fecit annos, laudabilem ingenii
sui bonitatem tum ostenderunt satis largiter, tum exercuerunt nobiliter,
& hinc in Studijs eos quoque sensere successus, qui tempori & sumtibus
impensis contrà chari non erunt. Pietati insuper & Modestia litarunt
publicè, nullo insolentia excessu nobis conciliati; Privatim autem ita
continentes, ut ille Dn. Parentis, hic mei Rectoris convictu cum laude
fructi sint. Securâ itaque de iis nos spestenet, fore, ut utrique olim, ni
retro legant vestigia, digna gloriae divinae extitura sint organa, & Ecclesiæ
Reipublicæque salutaria, honoratissimorum Parentum gaudio & pro-

prio emolumento. Nos, ut omnibus votis eos juvamus, ita quod splendidius Auditorium Valedictori recte factorum habeant primum
SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI NOSTRI NUTRITHQVE CLEMENTISSIMI Consiliorum Presidem Summum, Consiliarium Intimum Eminentissimum, Exarchum Provinciale Curie Gravissimum, Illustrissimum Comitem ac Dominum, Dn. JOHANNEM ALBERTUM, Comitem de RONOV & BIBERSTEIN, Dominum in Oppurg Knan, Krobiz & Gränaw, Dominum nostrum multum Gratiissimum; nec non, Viros Maximè-Reverendum ac Pre-Nobilissimum, Dominum JOSEPHUM FRIDERICUM à VALDECK, in Klimiz & Dæbra-Stæcken, &c. Pastorem Primarium Chrianum & Vicinarum Ecclesiarum Superintendentem, Gymnasii item Inspectorem Dignissimum; Cum Reverendo plurimum Ministerios Nobilitissimos, Excellentissimosq; Medicos, Physicum Ordinarium & Adjunctum; Consultissimos Dominos Officiales; Urbis Senatum Prudentissimum Spectatissimumq; Gymnasii itidem Patronum & Scholarchas; Nec non Honoratissimos Dnn. Collegas, Pre-Eximios ac Clarissimos Dnn. Studiosos, omnesq; Literarum Patronos & Fautores, eū, qua pars est devotione & animi promptitudine, maiorem in modum expetimus, ut gratosam & honoratissimam Dicturis presentiam benigne commoden, cuius affectus hostimentum submississima studia & quamcunque acceptam & gratam vicem reponemus.

